

KOBİ'ler EEN ile yurt dışına açılıyor

Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler (KOBİ'ler), yurt dışı pazarlara açılma konusunda yaşadıkları tereddütleri aşmak için Avrupa İşletmeler Ağı (EEN) ile işbirliği yapıyor. EEN, 2008 yılından bu yana Türkiye de dahil olmak üzere dünya genelinde KOBİ'lere destek sunarak, yurt dışındaki fırsatları değerlendirmelerine yardımcı oluyor. Avrupa Konseyi'nin bir kuruluşu olan EEN, 60'tan fazla bölgede faaliyet göstererek, yerel ortak kuruluşlarla birlikte KOBİ'lerin uluslararası pazarlarda daha etkin olmasını sağlamayı amaçlıyor. Türkiye, EEN'e katıldığı 2008 yılından bu yana, **İstanbul Sanayi Odası**, KOSGEB ve Sabancı Üniversitesi gibi kuruluşlarla projeler geliştirdi.

EEN, 2021-2027 döneminde KOBİ'ler için yaklaşık 15 milyar Euro'luk proje fonu açtığını duyurdu. Bu fon, KOBİ'lerin büyümesine ve gelişmesine katkı sağlamak için çeşitli projelerde kullanılacak. Şu ana kadar bu desteklerden 3 milyona yakın KOBİ yararlandı. KOBİ'lerin EEN'in sunduğu imkanlardan faydalanabilmesi için öncelikle EEN altyapı sistemine kayıt olmaları gerekiyor. Bu süreç, **İstanbul Ticaret Odası** tarafından düzenlenen bir webinar'da detaylı bir şekilde ele alındı.

Etkinliğin açılış konuşmasını yapan **İTO** Yönetim Kurulu Üyesi Salih Sami Atılğan, Avrupa Birliği'nin sağladığı kaynakların önemli bir kısmının müzakerelere sürecindeki ülkelere açıldığını belirtti. Atılğan, bu fonların KOBİ'ler için geniş bir kaynak olma özelliği taşıdığını vurguladı.

SEKTÖREL HABERLER

İstanbul Sanayi Odası Türkiye PMI® İmalat Sanayi Raporu
PMI Ağustos Ayında 47,8'e Yükseldi

Eylül 2024 Önemli Noktalar:

- Yeni siparişlerde Mayıs 2020'den bu yana en keskin yavaşlama kaydedildi
- Üretim ve istihdamda daralma hız kazandı
- Girdi maliyetleri belirgin artışını sürdürdü

Özet:

Türk imalat sektörünün faaliyet koşullarında bozulma eğilimi üçüncü çeyrek sonunda belirginleşti. Firmalar, talep koşullarının zorlu seyrettiği yönünde yaygın geri bildirimlerde bulundu. Üretim, yeni siparişler, istihdam ve satınalma faaliyetlerindeki düşüş bir önceki anket dönemine göre hızlandı. Enflasyon ise ılımlı düşüslere rağmen hem girdi maliyetlerinde hem de nihai ürün fiyatlarında belirgin düzeylerde kaldı.

İstanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat Satın Alma Yöneticileri Endeksi (PMI), imalat sanayinin kaydettiği performansı sergilemek amacıyla tasarlanmış tek rakamlı, bileşik performans göstergesidir. Manşet gösterge; yeni siparişler, fabrika çıkışları, istihdam, tedarikçilerin teslim süresi ve satın alma stokları gibi göstergelerden elde edilmiştir. 50,0 değerinin üzerinde ölçülen tüm rakamlar sektörde genel anlamda iyileşmeye işaret etmektedir.

Ağustos'ta 47,8 olan manşet PMI, Eylül ayında sektörde sert bir yavaşlamaya işaret edecek şekilde 44,3'e geriledi. Söz konusu yavaşlama Mayıs 2020'den bu yana en belirgin düzeyde gerçekleşti

ve faaliyet koşullarındaki bozulma eğilimi altıncı aya ulaştı.

Eylül ayında anket katılımcılarının talep zayıflığına ilişkin geri dönüşleri dikkat çekti. Söz konusu zayıflık, yeni siparişlerde yaklaşık son dört buçuk yılın en sert düşüşüne yol açtı. Yeni ihracat siparişlerinin yeniden yavaşlamaya geçmesi, dış talepte de durgunluğa işaret etti.

Yeni siparişlerin zayıf seyrine bağlı olarak üretim de üst üste altıncı kez, aylık bazda yavaşlama kaydetti. Üretimdeki daralma aynı zamanda Mayıs 2020'den bu yana en yüksek oranda gerçekleşti.

Talepteki zayıflık ve üretim gereksinimlerindeki azalış, Eylül ayında imalatçıların istihdam ve satın alma faaliyetlerini de yavaşlatmalarına yol açtı. Bazı firmalar Eylül ayında tam zamanlı çalışanlarının işten ayrıldığını bildirdi. Böylece istihdam hacminde Nisan 2020'den bu yana en belirgin daralma gözlemlendi.

Hem girdi hem de nihai ürün stoklarında azalma devam etti. Girdilere yönelik talebin zayıf seyri, tedarik zincirleri üzerindeki baskıyı hafifleterek teslimat sürelerinin son 9 ayda ilk kez kısalmasını sağladı.

Liradaki zayıflık ve ham madde fiyatlarındaki yükseliş, Eylül ayında girdi maliyetlerinin daha da artmasına yol açtı. Enflasyon son üç ayın en düşük seviyesine gerilemesine rağmen belirgin seviyelerde kaldı. Buna bağlı olarak nihai ürün fiyatlarında devam eden artış oran olarak Ağustos ayındakine oldukça yakın gerçekleşti.

Yorum:

İstanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat PMI anket verileri hakkında değerlendirmede bulunan S&P Global Market Intelligence Ekonomi Direktörü Andrew Harker, şunları söyledi:

"Sektördeki yavaşlamanın üçüncü çeyrek sonları itibarıyla daha da derinleştiğine işaret eden PMI verileri Türk imalatçıları için endişe verici bir tablo çizdi. Birçok firma, talepteki zayıflık ve yeni sipariş alma konusundaki yaşanan sıkıntılar nedeniyle üretim, istihdam ve satınalma faaliyetlerinin azaldığını bildirdi. "Enflasyonist baskıların geçtiğimiz dönemdeki kadar şiddetli olmamasına rağmen, fiyatlarda halen belirgin düzeylerde seyreden artışlar, talep ortamının iyileşmesi açısından destekleyici olmuyor."

Üretim Endeksi

S: Üretiminiz bir ay öncesine göre nasıl değişti?

Türkiye'nin imalat sanayi üretiminde yavaşlama Eylül ayında da devam etti ve eğilim olarak altıncı aya ulaştı. Son düşüş Mayıs 2020'den bu yana en yüksek oranda kaydedildi. Anket katılımcılarının büyük ölçüde yeni sipariş eksikliğinden kaynaklandığını belirttikleri üretim daralmasında bir diğer etken de fiyat artışları oldu.

mev.an. 50 = bir önceki aya göre değişim yok

İstihdam Endeksi

S: Firmanızda çalışan sayısı bir ay öncesine göre nasıl değişti?

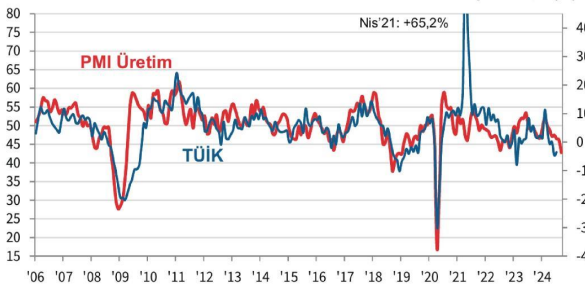
Yeni siparişlerin yetersizliği, Türk imalat sektöründe istihdam kaybının üçüncü çeyrek sonunda da devam etmesine yol açtı. Bazı firmalar Eylül ayında tam zamanlı çalışanlarının işten ayrıldığını belirtti. İstihdamda üst üste sekizinci ay kaydedilen düşüş, aynı zamanda Nisan 2020'den bu yana en yüksek oranda gerçekleşti.

mev.an. 50 = bir önceki aya göre değişim yok

Tarihsel bakış:

PMI Üretim Endeksi, 50 = değişme yok

Burcu USLULAR
SMMM, Muhasebe Müdürü

SÜRDÜRÜLEBİLİR FİNANS: KAVRAM VE UYGULAMALAR

Son dönemlerde sosyal medyada, resmî kurumlarda, pek çok sektörde sıklıkla duyduğumuz, bazı kesimler için zorunluluk haline gelen "**Sürdürülebilirlik**" kavramı beraberinde farklı kavramları da gündeme kazandırmaktadır. Bu kavramlardan birisi olan "**Sürdürülebilir Finans**" kavramı ve uygulamaları hızla hayatımızda yerini almaya başlamıştır.

Sürdürülebilir finans kavramının tüm dünyada benimsenmesine yönelik tarihçeyi şöyle özetleyebiliriz:

1970'lerde başlayan çevresel hareketler ve Ekim 1987'de **Birleşmiş Milletler** tarafından **Oxford University Press** aracılığıyla yayınlanan **Brundtland Raporu ("Ortak Geleceğimiz")**, sürdürülebilir kalkınma kavramını tüm dünyaya tanıtmıştır. Bu rapor, ekonomik büyümenin çevresel ve sosyal etkilerle uyumlu bir şekilde gerçekleştirilmesi gerektiğini savunmuştur.

1990'lı yıllarda çevresel ve sosyal konuların finansal sistem üzerindeki etkilerinin fark edilmeye başlanmasıyla **Sürdürülebilir Finans** kavramı ortaya çıkmış, sosyal sorumluluk yatırımları (SRI) ve yeşil finansman kavramlarının gelişmesiyle daha fazla önem kazanmıştır. 2000'li yıllarda ise **Çevresel, Sosyal ve Yönetişim (ÇSY)** (Environmental, Social and Governance (ESG)) faktörleri daha fazla kabul görmeye başlamış ve büyük finans kuruluşları bu kriterleri yatırım kararlarına entegre etmeye başlamıştır.

Paris İklim Anlaşması (2015) ve **Birleşmiş Milletler'in Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri (2015)** gibi uluslararası anlaşmalar ve girişimler, sürdürülebilir finansın gelişiminde önemli dönüm noktaları olmuştur. Bu süreçler, sürdürülebilir finansın küresel bir hareket olarak kabul edilmesini hızlandırmıştır.

2018 yılında **Avrupa Komisyonu** tarafından hazırlanan aksiyon planı ile finansal sistemin sürdürülebilirlikle bağlantılı bir şekilde gelişmesi için çalışmalara başlanmıştır.

Bu kapsamda, 2019 yılında **Uluslararası Sürdürülebilir Finans Platformu (International Platform on Sustainable Finance (IPSF))** ile sürdürülebilir finans alanında uluslararası iş birliğinin sağlanması amacıyla kurulmuştur. Sürdürülebilir yatırımları yaygınlaştırma amacıyla **Avrupa Birliği (AB)** tarafından 2020 yılında kabul edilen "**the EU Taxonomy Regulation**" (**AB Taksonomisi**), ekonomik faaliyetlerin yeşil olarak sınıflandırılmasına olanak sağlamıştır.

Kavram olarak Sürdürülebilir Finans:

Uluslararası Finans Kuruluşu (International Finance Cooperation)'na göre sürdürülebilir finans "sosyal ve çevresel faktörlerin banka ve finans kuruluşlarının faaliyetlerine entegre edilerek bu kapsamda oluşan risklerin daha iyi yönetilmesi ve bu alanlarda ortaya çıkan fırsatların değerlendirilmesi" olarak tanımlanmaktadır. Bu tanımdan hareketle, sürdürülebilir finansın sadece risklerden kaçınma strateji olmadığı, aynı zamanda ortaya çıkan yeni iş sahaları sayesinde oluşan fırsatların değerlendirilmesini de kapsadığı ifade edilebilir. (3)

Avrupa Komisyonu'na göre sürdürülebilir finans, finansal sistem içerisinde daha sürdürülebilir ekonomik aktiviteleri hayata geçirmek için çevresel, sosyal ve yönetim (ÇSY) kriterlerinin yatırım kararlarının alınma sürecine dahil edilmesidir. (3)

Avrupa Birliği politikaları çerçevesinde sürdürülebilir finans ise bir taraftan ekonomik büyüme desteklenirken, diğer taraftan çevre üzerindeki baskının azaltılması ve sosyo-ekonomik faktörlerin de dikkate alınmasıdır. (3)

Sürdürülebilir finansın temel amacı çevresel kaynakların korunması, sosyal adaletin sağlanması ve toplumsal refahın artırılmasıdır. Böylece finansal yatırımların kârlılık ile birlikte uzun vadeli sürdürülebilirlik ve topluma katkı sağlamasını hedefini de sağlar. Bu bağlamda hayati bir araçtır.

Sürdürülebilir finansın araçları arasında yeşil finansman, sosyal yatırım, etik yatırım, mikro finans ve karbon azaltımı gibi alanlar bulunur. Bu yöntemler hem finansal getiri sağlamak hem de çevresel ve toplumsal fayda yaratmak amacıyla tasarlanmıştır.

Sürdürülebilir finansman kavramı genellikle büyük ölçekli şirketler ile ilişkilendirilse de diğer kurum ve kuruluşlar ile şahıs şirketleri ve bireyler için de uygulanabilir hale gelmekte ve giderek daha fazla önem kazanmaktadır. Özellikle küçük ölçekli işletmeler ve bireyler, sürdürülebilir finansman uygulamalarını hayata geçirerek hem çevreyi koruma hem de uzun vadeli tasarruf sağlama açısından önemli fırsatlar yakalayabilmektedirler.

Dünya Genelindeki Uygulamalar

Sürdürülebilir finansman iklim değişikliği, sosyal adalet gibi önemli sorunlarla ilişkili olarak giderek önem kazanmaktadır. Bu durum, yatırımcılar ve şirketler için yeni fırsatlar yaratmakta ve daha sürdürülebilir bir ekonomik sistemi beraberinde getirmektedir.

Hükümetler ve şirketler, çevresel projelere finansman sağlamak için yeşil tahviller ihraç etmeye başlamıştır. Yatırımcılar, sosyal etkisi olan projelere ve şirketlere yatırım yapmayı tercih etmeye başlamıştır. Global şirketler, sürdürülebilirlik performanslarını değerlendirmek için ÇSY kriterlerini raporlamakta ve değerlendirmektedir. Global bankalar, sürdürülebilir projelere finansman sağlamak için özel ürünler geliştirmekte ve hangi projelerin destekleneceğine dair ÇSY kriterlerine dayalı kararlar almaktadır. Birçok ülke, vergi teşvikleri, yeşil krediler ve sürdürülebilir projelere yönelik kamu yatırımları sürdürülebilir finansmanı teşvik eden politikalar geliştirmektedir. Birçok uluslararası kuruluş, sürdürülebilir finansmanı teşvik etmek için standartlar ve rehberlik sağlamaktadır.

Avrupa Birliği'nin (AB) 2050 yılına kadar iklim nötr bir kıta olma hedefini gerçekleştirmek için geliştirdiği **Avrupa Yeşil Mutabakatı (European Green Deal)** stratejisi sürdürülebilir finans ile doğrudan ilişkilidir. Bu mutabakat hem çevresel sürdürülebilirliği geliştirmek hem de ekonomik büyümeyi desteklemek amacıyla kapsamlı bir strateji sunmaktadır. Avrupa Birliği (AB) tarafından geliştirilen **AB Taksonomisi**, sürdürülebilirlikle ilgili ekonomik faaliyetlerin tanımlanması ve değerlendirilmesi için global anlamda ortak bir dil ve standart oluşturmayı amaçlamaktadır. Bu taksonomi, çevresel sürdürülebilirlik kriterlerine dayanarak ekonomik faaliyetlerin yeşil veya sürdürülebilir olarak sınıflandırılmasına yardımcı olmaktadır.

Türkiye'de Sürdürülebilir Finans Kavramı ve Uygulamalar

Sürdürülebilir finans, Türkiye'de özellikle 2010'lu yılların başlarından itibaren gündeme gelmeye başlamış; bu dönemde, küresel sürdürülebilirlik ve iklim değişikliği konularına artan ilgi, Türkiye'deki finans sektörünü de bu alanda adımlar atmaya yöneltmiştir. Özellikle bankalar, çevresel ve sosyal sorumluluk projelerine daha fazla önem vermeye başladılar. Yine bu dönemde bazı özel bankalar, yeşil kredi ve çevre dostu projelere finansman sağlama konusunda inisiyatifler geliştirmeye başlamışlardır.

Bir diğer önemli adımlardan birisi 2014 yılında **Borsa İstanbul (BIST) tarafından "Sürdürülebilirlik Endeksi'nin"** başlatılması olmuştur. Bu endeks, çevresel, sosyal ve yönetim (ÇSY) kriterlerine uyum sağlayan şirketleri bir araya getirmiş ve yatırımcıların bu alanlardaki performansları dikkate almalarını teşvik ederek, Türkiye'nin sürdürülebilir finans alanındaki gelişimini hızlandırmıştır.

Türkiye'nin de imzaladığı **Paris İklim Anlaşması'nın** 2021 yılında onaylanması ile birlikte Türkiye'de sürdürülebilir finans ve iklim finansmanı konusu daha da önem kazanmaya başlamıştır.

Son yıllarda, Türkiye'de bazı bankalar ve şirketler yeşil tahvil ve sürdürülebilirlik temalı tahvil ihraç etmeye başlamışlardır. Sürdürülebilir finansman konusunda adımlar atarak, yeşil kredi, çevre dostu projelere yatırım ve yenilenebilir enerji gibi alanlara odaklanan finansman paketleri sunmaktadırlar. Ayrıca, ÇSY kriterlerine dayalı yatırım stratejilerini de benimsemeye başladılar. **Birleşmiş Milletler'in Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri** Türkiye'de de kamu ve özel sektör tarafından benimsenmeye başlandı. Türkiye'deki kamu kurumları, özel sektör ve Sivil Toplum Kuruluşları (STK) bu hedefler doğrultusunda stratejiler geliştirdi ve bu stratejiler sürdürülebilir finansın gündemde daha fazla yer almasını sağlamaya devam etmektedirler.

Türkiye'de sürdürülebilir finansla ilgili düzenlemeler henüz geniş kapsamlı zorunluluklar getirmemiş olsa da; belirli sektörler, büyük şirketler, bankalar, finansal kuruluşlar ve kamu projeleri giderek artan bir şekilde bu kriterlere uyum sağlamak durumunda kalmaktadır. İlerleyen yıllarda Paris İklim Anlaşması ve AB düzenlemelerine paralel olarak daha fazla sektör için sürdürülebilirlik ve ÇSY kriterlerinin zorunlu hale gelmesi beklenmektedir.

Türkiye'de sürdürülebilir finans alanında çeşitli devlet teşvikleri ve destekleri mevcuttur. Devlet kurumları, bankalar ve uluslararası fonlar aracılığıyla sağlanan bu destekler, Türkiye'nin sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşmasını hızlandırmaktadır.

Kaynaklar:

- 1) "Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları Değerlendirme Raporu" <https://www.sbb.gov.tr/>
- 2) **İstanbul Sanayi Odası** – Sürdürülebilir Finans Raporu (2021) <https://www.iso.org.tr/>
- 3) "Avrupa Yeşil Mutabakatı ve Sürdürülebilir Finans" Blog yazısı <https://yesilbuyume.org/>
- 4) <https://www.casem.com.tr/>
- 5) <https://tr.wikipedia.org/>
- 6) "Yeşil Dönüşümün Finansmanı" <https://www.ab.gov.tr/>
- 7) <https://www.borsaistanbul.com>
- 8) "Yeşil Finansman Uygulamalarının Sürdürülebilir Kalkınma Üzerindeki Rolü. Türkiye Projesiyonu *Onur ŞİMŞEK & Halil TUNALIB" <https://dergipark.org.tr/>

İSTANBUL SANAYİ ODASI YÖNETİMİ, TÜRK LOYDU VAKFI'NA ZİYARET GERÇEKLEŞTİRDİ

İSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan** öncülüğündeki İSO heyeti, 9 Ekim 2024 tarihinde Türk Loydu Vakfı Yönetim Kurulu'na önemli bir ziyaret gerçekleştirdi. Bu ziyaret, Türk Loydu Vakfı tarihinde İSO Yönetimi tarafından yapılan ilk ziyaret olma özelliği taşıması nedeniyle büyük önem taşıyor.

İş Birliği ve Ortak Faaliyetler Gündemde

Ziyaretin odak noktası, Türk Loydu Vakfı'nın **sanayiye** sunduğu hizmetlerin daha fazla tanıtılması ve bu süreçte İSO ile kurulacak iş birliğinin nasıl geliştirilebileceği üzerineydi. Toplantıda, iki kurum arasında yakın iş birliği kurulması yönünde karşılıklı iyi niyet beyanları dile getirildi.

İSO'nun **sanayicilere** yönelik eğitim faaliyetlerini yürüten İSO Akademi kapsamında gerçekleştirilen eğitim ve bilgilendirme etkinliklerinden, Türk Loydu Vakfı üyelerinin de yararlanabilmesi için gerekli adımların atılması konusunda mutabık kalındı. Bu adım, iki kurum arasında bilgi paylaşımı ve eğitim alanındaki iş birliğini derinleştirme fırsatları sunacak.

Toplantıda **sanayinin** ve denizcilik sektörünün ortak çalışmasının Türkiye'nin ekonomik ve teknolojik gelişimi için taşıdığı stratejik önem üzerinde duruldu. Özellikle çevresel sürdürülebilirlik ve yeşil dönüşüm konuları toplantının önemli başlıkları arasında yer aldı. Türk Loydu Vakfı'nın, **sanayi** kuruluşlarının karbon ayak izi raporlarının doğrulanması ve çevre dostu teknolojilere geçiş süreçlerinde oynayabileceği kritik rol gündeme getirildi. Vakfın, **sanayi** sektörüne bu alanlarda sağlayacağı desteklerin, firmaların küresel rekabet gücünü artırabileceği vurgulandı. Sürdürülebilirlik temalı konuşmaların yanı sıra, **sanayi** firmalarının ulusal ve uluslararası pazarlarda daha güçlü bir konuma gelmesi için gerekli sertifikasyon ve belgelendirme süreçlerinin önemi de görüşmede ele alındı. Sertifikasyon süreçlerinin hızlandırılması ve bu alanda daha yakın iş birliği yapılmasının **sanayi** sektörünün rekabet gücüne doğrudan katkı sağlayacağı ifade edildi. Ayrıca, bu sürecin Türk **sanayisinin** dünya standartlarında

üretim yapabilmesi için kritik bir öneme sahip olduğu belirtildi. Görüşmenin daha geniş bir çerçevede ele alınan başlıklarından biri de Yaşanan sosyal ve ekonomik gelişmeler oldu. İSO ve Türk Loydu Vakfı heyetleri, küresel ekonomideki değişikliklerin Türk **sanayisine** olan etkileri üzerinde dostane bir atmosferde fikir alışverişinde bulundu. Türk **sanayisinin** gelişimi için gerekli politikalar, güvenlik standartlarının yükseltilmesi ve sürdürülebilir üretim modelleri üzerine yapılan tartışmalar, her iki kurumun da ortak hedefler doğrultusunda daha fazla iş birliği yapma isteğini ortaya koydu. Türk Loydu Vakfı'nın, özellikle denizcilik sektöründe ulusal ve uluslararası arenada sahip olduğu güçlü pozisyona vurgu yapıldı. **Sanayi** ve denizcilik sektörlerinin ortak hareket etmesinin, Türkiye'nin ekonomik ve teknolojik gelişimi açısından kritik önemde olduğu belirtildi. Denizcilik sektörünün **sanayiyile** iş birliği içinde çalışmasının, sürdürülebilirlik hedefleri doğrultusunda çevre dostu uygulamaların geliştirilmesine katkı sağlayacağı dile getirildi.